

Ярослав Ганіткевич
доктор мед. наук,
професор, лауреат
Всеукраїнської премії
ім. І. Огієнка, м. Львів

Микола Солоненко
ветеран військової служби,
громадська організація
Інституту розвитку
громадянського суспільства,
м. Коломия

Василь Шендеровський
доктор фіз.-мат. наук,
професор,
провідний науковий
співробітник Інституту фізики
НАН України, м. Київ

Ярослав Окуневський

Повернення

**„... є дві речі, що найдужче ворують
серце людське. Се любов і віра”.
Ярослав Окуневський**

У 2010 році виповнилося 150 років від дня народження і 81 рік від дня смерті одного з видатних українців — *Ярослава Окуневського*. Головний лікар, начальник Головної медичної служби Імператорського й Королівського військово-морського флоту Австро-Угорської імперії, адмірал. Нагороджений багатьма орденами і відзнаками Австро-Угорщини та інших держав світу. Він став першим українцем — кавалером Рицарського Хреста Франца-Йосифа I, ордена Рицаря іспанської королеви, французького ордена Почесного легіону (за версіями деяких дослідників), китайського імператорського ордена Дракона, найвищого титулу Мандарина і ще багатьох високих нагород низки держав.

Адмірал *Окуневський* відзначався великою працездатністю, обширними знаннями, високим інтелектом. Вільно розмовляв англійською, французькою, італійською та німецькою мовами, знав історію, географію, навігацію... Він є автором наукових праць із медицини, військово-морської зокрема. Саме *Ярослав Окуневський* розробив військово-медичний статут військово-морського флоту Австро-Угорської імперії, який, з невеликими доповненнями, чинний і сьогодні у військово-морських флотах багатьох країн світу.

Письменник. Публіцист. Перший український прозаїк-мариніст. Меценат, благодійник, громадський діяч.

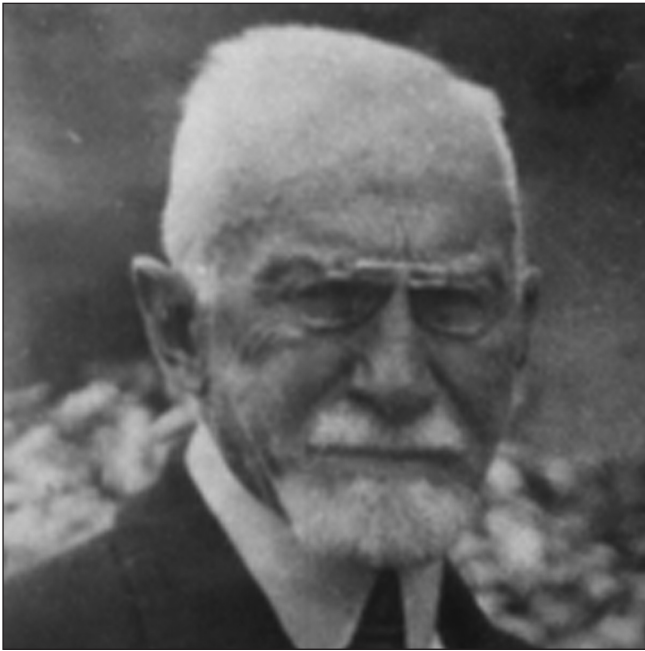
Родовід

Ярослав Окуневський з'явився на світ 5 березня 1860 року в сім'ї священика Іполита і Теклі (з родини Кобринських) Окуневських у містечку Радівці біля Сучави на Південній Буковині (тепер Редауці, Сучавського повіту, Румунія).

У 1869 році сім'я Окуневських переїхала до с. Яворів, де батько був призначений парохом. Тут у церкві Святого Духа він прослужив 33 роки. Гуцульщина стала рідним краєм для родини Окуневських. Діти росли в дружній, згуртованій атмосфері, їм змалку прищеплювали засади християнської моралі, виховували національну свідомість, розвивали повагу до національно-культурних традицій і любов до праці.

Коли Ярославу було 15 років, померла мати, і дітей виховувала бабуся — Анна Кобринська, вдова священика Івана Кобринського, пароха в с. Яворів, який помер у 1869 році. Теофіл Окуневський (старший брат Ярослава), народився 7 грудня 1858 року. В майбутньому відомий адвокат, один із засновників філії товариства “Просвіта” у місті Городенка, посол до австрійського парламенту і Галицького сейму від радикальної партії, співавтор (разом з *І.Франком* та *М.Павликом*) Програми і Статуту Русько-української радикальної партії, член Президії Національної Ради ЗУНР.

Бувши послом до австрійського парламенту, домігся в уряді виділення коштів на будівництво дороги Косів - Жаб'є, яку й досі називають цісарською. На Галицькому сеймі виступив із питанням про відкриття української гімназії в Коломиї, і з

Я.І. Окуневський (1860-1929)

дозволу Царя *Франца-Йосифа I*, у вересні 1892 року були відкриті, при існуючій польській гімназії, паралельні українські класи. Це була велика перемога українців у справі пробудження національної гідності.

Великою мірою завдяки Теофілу, в домі Окуневських у Яворові бували *Іван Франко*, *Леся Українка*, *Михайло Коцюбинський*, *Олександр Олесь*, *Ольга Кобилянська*, *Гнат Хоткевич*, *Наталя Кобринська*, *Остап Терлецький*, *Володимир Шухевич*, інші діячі українського громадського та культурного життя того часу. Яворів став своєрідною українською Меккою для духовного оплоту нашого народу — духовенства, світоців нашої культури і науки, борців за волю і незалежність України, студентської молоді.

Доктор Теофіл Окуневський виступав на вічах у Коломиї, ходив по навколишніх селах, роз'яснюючи та обстоюючи політичні права українців, був народним оборонцем на судових процесах і вигравав їх. Теофіл Окуневський разом з іншими українськими послами звернувся з вимогою до імператора Австро-Угорської імперії *Франца Йосифа I* про звільнення з посади прем'єр-міністра, міністра внутрішніх справ — графа *Казимира Бадені*, противника національно-визвольного руху українців. Під час Першої сві-

**Церква Святого Духа у Яворові,
священиком якої був Іполит Окуневський**

тової війни був арештований російськими військами, але невдовзі звільнений. Навесні 1919-го року, під час роботи Паризької мирної конференції, встановлює контакти з делегатами провідних країн світу для позитивного розв'язання українського питання. У 1922-му році польська влада заарештувала відомого адвоката й утримувала його в тюрмі Окружного Суду в Коломиї.

Сестра Емілія народилася 20 грудня 1862 року, була одружена з адвокатом Михайлом Дорундяком, на жаль, померла рано, у віці 32-х років. В молодому віці, вісімнадцяти років, помер також брат Ярослава — Іполит.

Наталія Окуневська, народилася в 1864 році, була активісткою жіночого руху в Галичині, який організувала *Н. Кобринська* — родичка *Окуневських* по матері. Наталія Окуневська брала участь у підготовці альманаху „Наша доля”, який високо оцінив *І.Франко*. Була учасницею першого в історії України масового походу в Єрусалим та інші місця земного перебування *Ісуса Христа*.

Сестра Ярослава — Ольга, народилася в 1875 році. Закінчила Віденську консерваторію по класу фортепіано, навчалася музики в основоположника української класичної музики *Миколи Віталійовича Лисенка* у Києві. Займалась сольною та концертною діяльністю в містах Західної України, акомпанувала видатній співачці світового рівня — *Соломії Крушельницькій*.

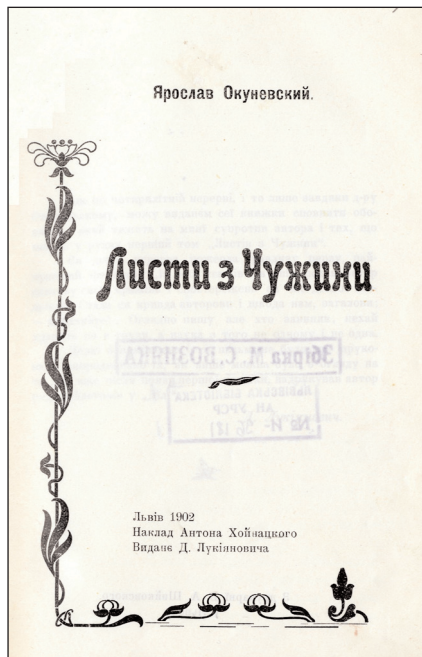
Одна з перших професійних піаністок Галичини, від Ольги Окуневської та її найулюбленішої учениці — *Ольги Ціпановської* бере початок історія галицької фортепіанної музики. На педагогічній ниві проявила себе як талановитий викладач і директор дівочого ліцею у місті Перемишль. Своєю самовідданою громадською працею, педагогічною і концертною діяльністю Ольга примножила славу родини *Окуневських*, яку, на відміну від інших, не вдалося ні онімечити, ні ополячити, ні перетворити на перевертнів.

На тернистому шляху до визнання

Ярослав Окуневський навчався спочатку в сільській школі Яворова, а згодом у семирічній — у Снятині. Опісля його віддали до Коломийської гімназії, яка на той час була польською. Уже в зрілому віці про гімназійне навчання, де зазнав немало принижень від учнів-поляків, він писав у своїх спогадах.

У 1877 році Ярослав вступив до Віденського університету на медичний факультет, а через два роки, будучи студентом університету 3-го року навчання, уклав контракт з Військовим міністерством Австро-Угорщини і почав отримувати стипендію, яку було встановлено для майбутніх військових лікарів. У Відні молодий студент відразу ж поринув у життя академічної (студентської) громади, формується як український інтелектуал європейського взірця, знайомиться з українськими студентами і викладачами Віденського університету. В колах молодих науковців гаряче обговорювалися питання створення національної держави, незалежність якої можна було здобути тільки радикальними заходами. Молоді патріоти боляче сприймали початок нищення Запорозької Січі з наказу російського царя *Петра I* у 1709 році, яке тривало аж до остаточного її зруйнування в 1775 — з наказу цариці *Катерини II*. Австрійські піддані “руської народності”, студентська громада з Галичини, Буковини, Закарпаття організовуються в низку товариств національного спрямування.

З ініціативи *Івана Горбачевського* та *Івана Пулюя* (в майбутньому славетних вчених світового рівня) віденські студенти-українці в 1868 році започаткували Академічне Товариство “Січ”, прапором, якого була синьо-жовта хоругва, а мовою товариства — галицько-руська народна.

Я. Окуневський. "Листи з чужини".
Видання 1902 р.

В коло культурного руху Віденської "Січі" увійшла і *Наталія Кобринська*, де знайшла слухачів своїх перших творів, згодом громадська діячка, письменниця, патріотка, щира прихильниця об'єднання українського народу, розчленованого між двома ворогуючими імперіями.

У віденській "Січі" сформувалися видатні в майбутньому особистості — *Ярослав та Теофіл Окуневські, Євген Петрушевич, Наталь Вахнянин, Богдан Лепкий...* Почесними членами товариства були обрані *Іван Горбачевський, Іван Пулюй, Іван Франко, Михайло Грушевський, Володимир Винниченко*. Саме в "Січі" виховувався той патріотичний дух українців, який вони пронесли крізь усе життя. Віденська "Січ" дала поштовх до проведення Першого з'їзду молоді, що відбувся 17 вересня 1880 року в Коломиї, за участю всіх студентських організацій Галичини і Буковини. Керував з'їздом тодішній голова віденської "Січі" — *Ярослав Окуневський*. А 5 травня 1900 року на загальних зборах у покутському селі Завалля, там де Черемош впадає в Прут, було створено пожежно-руханкове товариство "Січ" — засновником якого був відомий галицький адвокат, один із провідних діячів української радикальної партії *Кирило Трильовський*.

У Галичині швидко почала розростатися мережа "Січей", в яких українська молодь вчилася відваги та дисципліни, військової справи, без "Січей" не було б Українських Січових стрільців і Української Галицької армії.

Після закінчення університету в 1884 році молодий доктор медицини був призначений на посаду кора-

бельного лікаря Імператорського і Королівського військово-морського флоту Австро-Угорської імперії, головний порт якого розташований у місті Пула, на березі Адриатичного моря, в Хорватії. Залежно від поставлених завдань Адміралтейства порту Пула, корабельний лікар *Я. Окуневський* виконував свої службові обов'язки у водах Світового океану, на корветах "Аврора", "Мінерва", "Радецький" та крейсери "Кайзер Франц-Йосиф I".

За період служби відвідав країни Середземного моря, Європи, Африки, Азії, Океанії. У складі офіційних і неофіційних делегацій він бував на палацових прийомах імператорів, королів і султанів, ханів, баронів і вождів племен, на національних святах і карнавалах.

Продовжує займатися літературною діяльністю, яку розпочав ще у студентські роки. Його творчості притаманні витонченість літературного стилю, глибока спостережливість, аналітична думка і, як доповнення, ілюстровані високохудожніми фотографіями з неспокоїного, багатого на враження життя морського офіцера. В своїх мемуарах наш земляк тепло згадує Гуцульщину й улюблений Яворів: "*Що там чувати, в*

нашій Яворіві, під зеленими Бескидами? Що поробляєте, земляки? А я мандрую вже 13 років: моря і гори, ріки і зорі лишаються позад мене, несучи з собою тугу за ясними зорями, за тихими водами рідної землі, де я зріс... Злетів би я до вас, земляки, та моря не перелечу ... думкою полину на рідний край...".

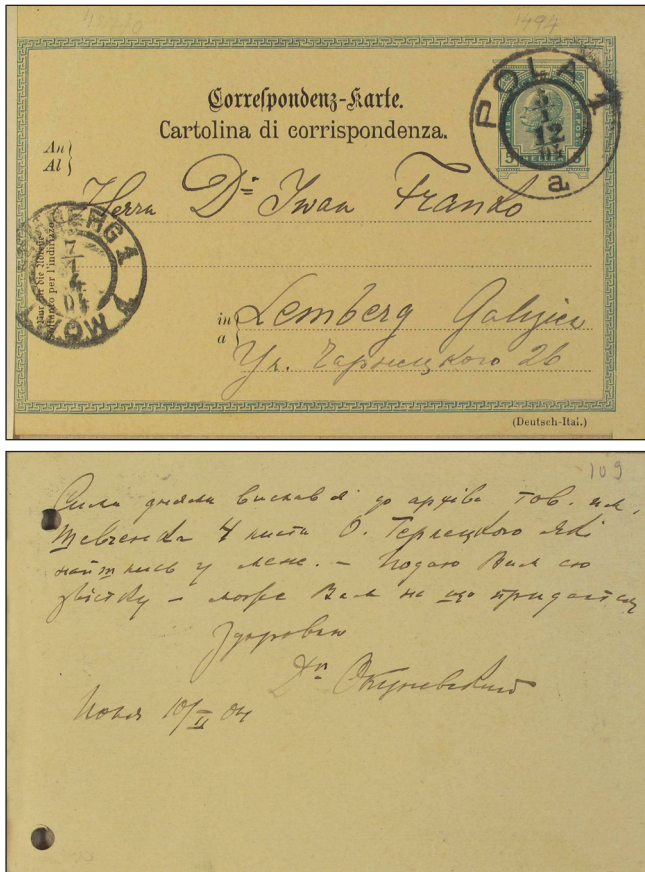
Кінець 19-го й початок 20-го століть — це справді "золотий вік" української літератури, в Україні спалахують імена, розмаїття стилів, багатства творів, не один з яких склав би честь будь-якій європейській літературі.

У 1898 році в Чернівцях були видані листи та опубліковані нариси *Я. Окуневського* окремою книжкою під заголовком "Листи з чужини". Видавець *Денис Лукіянович* у ліричній передмові до книжки писав: "*...серед тишини морської, коли зорі шепчуть до кожної поетичної душі і покажеться місяць, що млиновим колом накочується над Україною, приходять репродукції вражень, писательський талант сипле перлинами на папір...*".

1902 року у Львові, завдяки доктору *Кирилові Студинському*, видано другу книжку нарисів "Листи з чужини".

Адмірал Ярослав Окуневський з дружиною Отилією, доньками Теодорою і Ольгою

Листівка Я. Окуневського до Івана Франка

Ярослав Окуневський послужив прототипом образу лікаря при маринарці (флоті) Івана Марка, людини "з глибоким поважанням, тонким чувством і незвичайною інтелігенцією" в повісті Ольги Кобилянської "Царівна".

Адмірал Окуневський служить у санітарному відділі, згодом головним лікарем хірургічного відділення, пізніше головним лікарем Морського шпиталю Адміралтейства у порту Пула, генеральним штабовим лікарем (контр-адміралом) військово-морського флоту Австро-Угорщини. Під час відпусток часто приїздив до рідного краю. Підтримував дружні зв'язки з представниками галицької еліти — Окуневськими, Озаркевичами, Кобринськими, В. Стефаником, Іваном Франком... Постійно цікавився українським національно-культурним життям. Надавав допомогу українським видавцям у Львові та Чернівцях. Допоміг відкрити першу повітову лікарню, вніс значну суму на купівлю "Народного дому", підтримував коштами "Рідну школу" в місті Городенка. Надавав істотну допомогу товариству "Просвіта", яке обрало його своїм Почесним членом. Вносив пожертвування для вихованців сирітських будинків і незаможних українських студентів.

Так промайнули тридцять вісім років військової служби, в листопаді 1917 року адмірал Я. Окуневський подав у відставку.

На службі рідному народові

З початком Першої світової війни у 1914 році, становлення української державності стало найгострішим питанням часу, наш народ отримує історичний шанс — стати власником єдиної, незалежної, соборної України. Всюди масово створюються відділи Українських Січових Стрілців, а згодом формується Легіон УСС. Виходить у світ українська військова преса — часопис "Січові вісті", журнал "Червона калина"...

Адмірал Окуневський стає організатором і Головою Української санітарної місії, а після проголошення Західно-Української Народної Республіки — Державної медичної місії у Відні, Головнокомандувачем у санітарних справах Державного Секретаріату ЗУНР. Жертвує великі суми для забезпечення національно-визвольних змагань, організовує збір коштів, припасів та матеріальних засобів.

З наказу Морського Відомства Української Народної Республіки, з травня 1918 року почалося формування трьох полків окремої дивізії морської піхоти, з зоною відповідальності від західного кордону України до Перекопу, по лінії узбережжя Чорного моря. У березні 1919-го року, в місті Коломия почалося формування полку, який дістав назву 1-ий Гуцульський. Адмірал Окуневський надає допомогу військово-морському аташе УНР у Відні капітану 2-го рангу Л. Дашкевичу-Горбацькому, в організації відправки з Адріатичних портів військово-морського флоту Австро-Угорщини, вихідців із Західної України для комплектування ними окремої дивізії морської піхоти УНР.

Прошли довгі й нелегкі місяці та роки боротьби за незалежність України проти вороже налаштованих Київських організацій типу "Союз Возрождения России", Червоної Армії, Добровольчої Армії генерала Денікіна, армії Ю. Галлера, що прибула із Франції, військ Польщі та Румунії, повстанських загонів під команду отаманів...

Катастрофою для Української Галицької Армії, однієї з найкращих регулярних формацій Дієвої Армії Української Народної Республіки, була жаклива епідемія тифу, яка вивела з її рядів десятки тисяч старшин і стрільців у „чотирикутнику смерті" (біля Кам'янця-Подільського). Завдяки старанням адмірала Окуневського, на початку листопада 1919-го року в Україну з Женеви від Міжнародного Червоного Хреста прибув санітарний поїзд зі шпиталем на двісті ліжок, під командуванням майора Ледерера.

У листопаді 1920 року після важких боїв армія УНР перейшла р. Збруч і була інтернована польською владою. Холод, голод, хвороби... Українські вояки поступово переходили на становище політемігрантів. Були ще два Зимові походи з території Польщі по тилах більшовицьких військ, але вони вже нічого не могли змінити. Останні з морських піхотинців 1-го Гуцульського полку загинули в бою з Червоною Армією під Базаром, на Волині, у 1921 році. Там же загинув і командир дивізії контр-адмірал Михайло Білинський — почесний морський піхотинець 1-го куреня, 1-го Гуцульського полку окремої дивізії морської піхоти військово-морських сил УНР. З 1924 року Дієва Армія Української Народної Республіки припинила своє існування як організована збройна сила.

Поразка українського народу в національно-визвольній боротьбі стала важким моральним ударом для вже літнього адмірала... Він проживав у брата Теофіла у м. Городенка, відкрив лікарську, канцелярію, де приймав та лікував хворих, працював у міській лікарні, яку сам колись допоміг збудувати. Виступав у пресі з публікаціями на захист селян від утисків з боку влади, випишував і читав різномовні пресу й літературу, листувався з українськими діячами в Україні та еміграції. Ярослав Окуневський у 1921-му році брав участь у роботі 2-го Конгресу Міжнародної допомоги дітям у Женеві, його неодноразово обирали президентом на з'їздах українського лікарського товариства, які проходили у Львові. Часто писав дружині і дочкам великі, сердечні, повні любові листи. Кілька разів відвідував рідних у місті Пістингу в Австрії. Бував у сестри Ольги в Яворові, ходив молитися на могили своїх рідних. Сподівався покращити у важкі післявоєнні роки матеріальне становище і поїхати до сім'ї. Та не судилося.

Зустріч Е. Бальцара в с. Яворів традиційним каравасм

Виступ Е. Бальцара на XIII конгресі СФУЛТ
(в Актівому залі Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького)

Гуцульські килими виткані до "Року Окуневських",
подаровані родині Бальцарів

Після паняхиди і покладення квітів на могилу Окуневських

24 жовтня 1929 року не витримало серце одного з найвидатніших українців. Відійшов у Вічність патріот, який, забувши про свій вік, соціальне та сімейне становище, поринув у вир боротьби за кращу долю України.

Теофіл Окуневський помер у 1937 році, відійшов благородний муж, людина великої європейської освіти, високої культури, ідейна, гуманна, надзвичайно інтелігентна, і хрустального характеру", як повідомляла тодішня преса. У 1939-му році, після приєднання західноукраїнських земель до складу Радянської України, був вивезений у Сибір його зять Остап Кульчицький, який згодом загинув у Свердловській тюрмі. Внук Теофіла — Остап, після довгих поневірянь проживав у Івано-Франківську, мав одну дочку. Найстарша внучка Теофіла — Марія після заслання вийшла заміж, проживала у Косові, зберігала документи і фотографії родини *Окуневських*, які вдалося врятувати.

Будинок плебанії у Яворіві, де проживала родина *Окуневських*, згорів за нез'ясованих обставин, а епітафії на могильних хрестах були знищені, тільки нещодавно їх відновлено.

Сім'я

10 січня 1899 року *Ярослав Окуневський* одружився з австрійкою *Отилією Зайзер* (Міллер?) (1874-1962) і до 1914 року сім'я проживала разом у місті Пула. Тут народилася старша дочка Теодора (1900-1949). Вона вийшла заміж у Відні за доктора медицини *Бальцара*, мала двох синів і двох дочок. Син *Егон Бальцар* народився у 1942-му році, його мати передчасно померла після операції, коли Егону було сім років, а через вісім років помер і батько. Онуків виховувала, доки були сили, бабуся Отилія. Сестри Егона здобули медичну освіту, нині вже на пенсії і живуть зі своїми нащадками у США і Великій Британії. Старший брат Карл загинув у автокатастрофі.

Доктор медицини *Егон Бальцар* після закінчення Віденського університету працював дитячим нефрологом, він є знаним фахівцем з цієї спеціальності, зараз на пенсії. Має чотирьох синів, один із них лікар. Дочка Ярослава й Отилії Окуневських — Ольга (1902-1985), народилася в м. Брно (Чехія). Вона вивчала мистецтво у Німеччині, закінчила Віденську школу прикладного мистецтва і стала маляркою-емалісткою. Деякий час працювала зі львівською художницею *Марією Дольницькою*. У 1926 році художниці влаштували у Львові свої виставки в "Новій галереї", а в пресі з'явилися прихильні рецензії, які заохочували художниць до подальшої спільної творчої праці.

Ольга вийшла заміж за уродженця Берліна Стефана Вольпе, музиканта і композитора. В 1930-их роках вони розлучилися, й Ольга виїхала до Лондона, їхня дочка Катерина (1930) стала піаністкою, зараз проживає в Лондоні.

2010 рік — рік родини Окуневських

У місті Лева.

1- 2 жовтня 2010 року, м. Львів.

З нагоди святкування 100-річчя Українського лікарського товариства, в рамках проведення XIII го Конгресу Світової Федерації Українських Лікарських Товариств відзначалося 150-річчя від дня народження лікаря-адмірала *Ярослава Окуневського*.

На конгресі та на засіданні Лікарської комісії Наукового Товариства ім. Шевченка виступив онук Ярослава Окуневського — доктор університетської клініки Відня *Егон Бальцар*, який вперше після розпаду СРСР та проголошення незалежності України приїхав на батьківщину свого славного діда. Він подарував Музеєві галицької медицини імені Мар'яна Панчишина матеріали про свого діда і його родину в Австрії.

Запис Е. Бальцара в Книзі почесних гостей

Присутність і виступ онука викликала у слухачів щемке відчуття неначе повернення славного лікаря, ніби душа Його витала в залі...

Чуєш, брате мій...

4 жовтня 2010 року, м. Городенка.

Ні, не стерла „крилоньок” пам'ять громади Городенки про свого земляка, який відійшов у вічність на їхній землі.

Цього сонячного, осіннього дня під звуки духового оркестру, з прапо-рами України та Австрії райцентром пройшла колона учасників урочистостей до міського кладовища — місця вічного спочинку Теофіла і Ярослава Окуневських.

Прозвучали Гімни двох держав, отці-декані УГКЦ *Ігор Левицький* та *Микола Вонсуль*, отець-декан УПЦ КП *Богдан Мороз* освятили пам'ятник славних синів України і відслужили панахиду. Міський голова С. Яворський відзначив, що тільки в соборній, незалежній Україні з'явилася можливість віддати шану своїм землякам.

Зворушливо, із глибокою шаною та вдячністю до присутніх звернувся онук Ярослава Окуневського доктор *Егон Бальцар* з Відня. Молитвою-реквіємом прозвучала пісня *Б. Лепкого* „Чуєш, брате мій”, а на всю округу, згідно з військово-морською традицією, ще довго лунали залпи гармат, віддаючи останню шану славному адміралу-українцю.

Потім відбулася святкова церемонія у районному будинку культури, а доктор *Егон Бальцар* зробив запис у Книзі Почесних гостей міста Городенки. Залишаючи запис у Реєстровій книзі міської ради як почесний гість цього міста, *Егон Бальцар* щиро подякував присутнім за вшанування пам'яті його дідуся.

5 жовтня 2010 року, с.Яворів.

Барвограй

Доктор *Егон Бальцар* з дружиною Теоліною, численними гостями прибули в мальовниче село Яворів, де пройшло дитинство Ярослава Окуневського, звідки майбутній гуцульський адмірал ви-

рушив у далекий світ, щоб принести славу Україні. Його онук побував на могилах своїх славних предків. А в церкві Пресвятої Трійці, пам'ятці архітектури, декан Косівський УПЦ КП *Іван Близнюк* і настоятель Яворівського храму отець *Василь Іванюк* відслужили панахиду.

В Яворівській школі, яку очолює *Петро Лосюк*, відомій далеко за межами України школі, де сповідають традиції гуцульської етнопедагогіки, гостей зустрічали хлібом-сіллю та запросили на виставку ліжничарського мистецтва „Барвограй — 2010”.

У навчальному закладі відкриті меморіальний музей Лесі Українки, музей народного мистецтва Гуцульщини, виходить газета „Шкільний голос”, що її видає учнівська рада. Чудові театралізовані й концертні виступи шкільних артистів, вишуканий гуцульський одяг глибоко зворушили доктора *Егона Бальцара*. Виступаючи, він сказав, що пишається тим, що його дідусь був українцем, і його серце завжди було з Україною.

Сільський голова, пані *Катерина Шкрібляк* вручила доктору *Егону Бальцару* посвідчення Почесного громадянина села Яворів.

Людської пам'яті ріка

В добу тоталітарної системи прізвище адмірала *Окуневського* було викреслене з історії військового будівництва, літератури, медицини (зокрема й військової), культури, його постать — ім'я й діяльність — замовчувались, публікації, заховані в спецфондах бібліотек і архівів, не були доступні читачам.

В 60-х роках минулого століття доктор медицини *Опанас Шевчукевич* з Чернівців, вже в похилому віці, під великою таємницею передав на зберігання лікарю з Косова Володимиру Тутурушу видані у 1898-1902 роках книги *Я. Окуневського* „Листи з чужини”.

З утворенням незалежної України, після довгих пошуків, п. Тутуруш надав головному редакторові Київського видавництва „Темпора” пані *Юлії Олійник* книги для перевидання.

Це чудове літературно-художнє видання, після більш ніж столітнього забуття, знайшло шлях до душ і сердець читачів нашого краю, незалежної України, міжнародної спільноти і визнано „Книгою року”. В цій книзі *Ярослав Окуневський*, торкаючись питання культури нашого народу, писав: *„Так воно і є. За нами тисячолітня культура! Ми турків, татарів побивали, цивілізацію своїми грудьми боронили, злучили в собі обі течії: східно-візантійської та західно-римської культури. Ми — нація старокультурна!”*

З утворенням незалежної України ім'ям *Я. Окуневського* називають вулиці, проводять зустрічі, вечори пам'яті, наукові конференції. Громадським комітетом Військово-Морських Сил України засновано літературно-мистецьку премію імені адмірала *Ярослава Окуневського*...

Наостанок зазначимо, що повернення і вшанування імені славного земляка Ярослава Окуневського відбулося завдяки старанням: **Андрія Бережного** — Надзвичайного та Повноваженого Посла України в Республіці Австрія, м.Відень; **Ярослава Наконечного** — Почесного консула Республіки Австрія в Західній Україні, м.Львів; Вельмишановного панства: подружжя **Бальцарів Теофіли та Егона**, м.Відень; **Петра Лосюка** — директора Яворівської загальноосвітньої школи, члена-кореспондента Національної Академії педагогічних наук України, кандидата педагогічних наук, народного вчителя України, голови регіональної громадської організації „Гражда”, с.Яворів; **Івана Солоненка** — доктора медичних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки, м.Київ; **Романа Блонського** — лікаря, кандидата медичних наук, м. Городенка; **Ярослава Левкуна** — начальника відділу внутрішньої політики та правової роботи Городенківської РДА, м. Городенка; **Леоніда Кирилаша** — морського історика, члена Національної спілки журналістів України, м.Запоріжжя; **Мирослава Мамчака** — директора телерадіокомпанії „Бриз” Військово-Морських Сил України, м. Севастополь; **Степана Павчака** — краєзнавця, вчителя інформатики Городенківської загальноосвітньої школи №2, м. Городенка, а також завдяки подвижницькій праці українців з діаспори, іноземних громадян, журналістів друкованих та електронних ЗМІ, наших краян.